

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 7 april 2022

Dossiernr. : K36526

Documentnr. : 2022-035781

Verzonden : 7 april 2022

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 24 maart 2022 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing op grond van artikel 3.17 van de Wet natuurbescherming. De aanvraag is ingediend door de Stichting Faunabeheereenheid Groningen (hierna FBE Groningen) en heeft betrekking op het schudden van eieren van broedende Grauwe ganzen ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan gewassen in het kader van het Faunabeheerplan Groningen 2019-2024.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.3, lid 1, 4 en 5 en gelet op artikel 3.17 van de Wet natuurbescherming (Wnb) de gevraagde ontheffing te verlenen:
 - ten aanzien van Grauwe gans (*Anser anser*) van het verbod op:
 - opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen en eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);
 - rapen en onder zich hebben van eieren (artikel 3.3, lid 3, Wnb);
- II. dat de ontheffing wordt verleend voor de gehele provincie Groningen;
- III. de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot 1 juni 2024;

- IV. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit:
1. voorschriften;
 2. overwegingen bij besluit.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Deenik', with a large, sweeping flourish extending to the right.

Teamleider VTH

M.D.N. Deenik MSc

Domein Uitvoering

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Publicatie

Van dit besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken).

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen erop dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de provincie Groningen, Domein Uitvoering, via het algemene telefoonnummer 050 - 316 4911. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over dit besluit verzoeken wij u het dossiernummer (kiwinummer) te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De FBE Groningen dient gedurende de looptijd van de ontheffing een schriftelijk verslag uit te brengen aan de provincie Groningen over de wijze waarop van de ontheffing gebruik is gemaakt. Het verslag dient in ieder geval te bestaan uit een opgave van het aantal nesten en eieren dat in het kader van deze ontheffing is behandeld alsmede de locatie, tijdstip en datum. Melding vindt plaats voor 31 januari van elk nieuw jaar aan het Loket VTH, loketVTH@provinciegroningen.nl, onder vermelding van "K36526 Legselbeperking Grauwe gans - logboek".
2. Een verkregen machtiging op basis van de onderhavige ontheffing krachtens artikel 3.17 van de Wet natuurbescherming ontslaat de machtiginghouder niet van de verplichting zonodig een vergunning op grond van hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden) van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Machtiging

3. Van de ontheffing voor het schudden van eieren kunnen slechts die grondgebruikers gebruik maken die hiertoe door de FBE Groningen schriftelijk zijn gemachtigd. Een machtiging tot het gebruik van de ontheffing kan worden aangevraagd bij de FBE Groningen via www.faunaschade.nl onder vermelding van:
 - a) naam, adres, woonplaats van de grondgebruiker;
 - b) naam, adres, woonplaats en geboortedatum van degene die het behandelen van de eieren zal uitvoeren.Een schriftelijk verzoek tot het gebruik van de ontheffing dient door de grondgebruiker te worden gedateerd en ondertekend.
4. De houder van de machtiging tot gebruik van de ontheffing dient binnen 30 dagen na de uitvoering in de door de FBE daartoe beschikbaar gestelde registratieapplicatie (thans FRS) de gegevens te registreren zoals vermeld onder voorschrift 1 (aantal eieren en nesten, locatie, tijdstip, datum).
5. Een machtiging tot gebruik van deze ontheffing mag niet worden verleend aan een grondgebruiker die in de voorafgaande periode een machtiging had tot het gebruik van de desbetreffende ontheffing en die geen verslag over het gebruik van deze ontheffing heeft gedaan bij de FBE Groningen.
6. De FBE Groningen is als houder van de ontheffing te allen tijde verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder deze ontheffing is verleend. De FBE Groningen dient daarom de houder van de machtiging tot gebruik van de ontheffing nadrukkelijk te wijzen op de specifieke voorschriften ten aanzien van het gebruik, o.a. door bij afgifte van de machtiging tevens een kopie van deze ontheffing inclusief de voorschriften aan de houder van de machtiging tot gebruik van de ontheffing te verstrekken.
7. De FBE Groningen dient binnen 24 uur na afgifte en/of intrekking van een machtiging, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen hiervan (digitaal) schriftelijk op de hoogte te stellen, door toezending van een kopie van het onder voorschrift 6 bedoelde verzoek met bijlage(n) en een kopie van de machtiging, respectievelijk een kopie van het bericht van intrekking. Toezending vindt plaats aan het Loket VTH: loketVTH@provinciegroningen.nl
8. De houder van de machtiging tot gebruik van de ontheffing is verplicht de volgende bescheiden bij zich te hebben en op de eerste vordering aan de daartoe bevoegde ambtenaren ter inzage te geven:
 - de van de FBE Groningen ontvangen machtiging tot gebruik van de ontheffing;
 - een kopie van de ontheffing (het gedeelte vanaf "Besluit" tot en met de bijlage "Voorschriften");
 - de schriftelijke, gedagtekende en ondertekende toestemming van de grondgebruiker tot het mogen betreden van de desbetreffende gronden door de houder van de machtiging tot gebruik van de ontheffing.

Schudden van eieren van broedende Grauwe ganzen (tot 1 juni 2024)

9. Het schudden van eieren van broedende Grauwe ganzen is enkel toegestaan van 1 februari tot 1 juni.
10. Onder schudden wordt ook verstaan het prikken of behandelen met plantaardige olie, bijvoorbeeld maïsolie.
11. Indien het nesten betreft gelegen in ganzenfoerageergebieden gedurende het opvangseizoen (van 1 november tot 1 april), dient bij het schudden van eieren verstoring van foeragerende ganzen zoveel mogelijk voorkomen te worden.
12. Bij het schudden/behandelen van eieren dient één ei per aangetroffen nest onbehandeld te blijven.

Overige voorschriften

13. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4, eerste lid van de Wnb.
14. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl.

Overwegingen bij Besluit

Aanvraag ontheffing

Op 30 juli 2019 ontvingen wij van de Stichting Faunabeheereenheid Groningen (hierna FBE Groningen) het Faunabeheerplan Groningen 2019-2024. Op 26 november 2019 hebben wij dit plan goedgekeurd. De FBE Groningen heeft op d.d. 30 juli 2019 verzocht om verlening van de in dit plan genoemde ontheffing voor het doden van overwinterende brandganzen, kolganzen en Grauwe ganzen en overzomerende Grauwe ganzen met behulp van het geweer ten behoeve van het voorkomen en beperken van belangrijke schade aan gewassen. Tevens werd ontheffing aangevraagd voor legselbeperking van Grauwe ganzen. Deze ontheffing is verleend op 5 december 2019 (documentnummer: 2019-080347) en loopt tot 1 december 2024 voor wat betreft het onderdeel doden van de eerder genoemde ganzen. Het onderdeel voor de legselbeperking Grauwe ganzen is reeds afgelopen op 1 juni 2021. Omdat dit onderdeel verlopen is, heeft de FBE Groningen een verzoek ingediend om op dit onderdeel opnieuw ontheffing af te geven. De FBE Groningen vraagt ontheffing aan voor legselbeperking van Grauwe ganzen in de periode van 1 februari tot 1 juni voor de verdere looptijd van het faunabeheerplan tot en 2024.

Het Faunabeheerplan Groningen 2019-2024 dient ter onderbouwing van de voornoemde ontheffingaanvraag. De onderhavige ontheffing wordt door ons afgegeven op basis van dit plan en het bijbehorende goedkeuringsbesluit d.d. 26 november 2019 (documentnummer: 2019-100074/48/A.15) en de reeds eerder verleende ontheffing d.d. 5 december 2019 (documentnummer: 2019-080347).

Gronden van beslissing

Wet natuurbescherming

Grauwe gans (*Anser anser*) is van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soort vogel. Ingevolge artikel 3.1, lid 1 van de Wet natuurbescherming wordt deze soort aangemerkt als beschermde van nature in Nederland in het wild levende vogel.

Ingevolge artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming, is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van, van nature in Nederland in het wild levende vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Ingevolge artikel 3.1, lid 3 van de Wet natuurbescherming, is het verboden eieren van, van nature in Nederland in het wild levende vogels te rapen en deze onder zich te hebben.

Op grond van artikel 3.15, lid 3 van de Wet natuurbescherming kunnen Provinciale Staten bij verordening vogels aanwijzen die niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen en in de provincie schade veroorzaken.

Ingevolge artikel 3.17, lid 1 en artikel 3.3, lid 1, lid 4 en lid 5 van de Wet natuurbescherming kunnen wij ontheffing verlenen van de verboden als bedoeld in artikel 3.1 wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en zij nodig is ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren en de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort(en). Ingevolge artikel 3.17, lid 2 wordt een ontheffing als bedoeld in artikel 3.17, lid 1 in beginsel alleen verleend aan een FBE, die handelt overeenkomstig het daartoe vastgestelde en goedgekeurde faunabeheerplan.

Omgevingsvisie en Beleidsnotitie Fauna en Flora 2018

In de Omgevingsvisie wordt in paragraaf 16.2.4 ons beleid ten aanzien van het beheer van de ganzenpopulatie toegelicht. In de Omgevingsvisie wordt vermeld dat het beheer van de ganzenpopulatie mogelijk wordt gemaakt als dat nodig is vanwege de ernst of de omvang van de schade. In de Beleidsnotitie Fauna en Flora 2018 staat dat de onderbouwing voor het beheer van een populatie moet worden vastgesteld in een door ons goedgekeurd faunabeheerplan. Bij het verlenen van een ontheffing wordt een afweging gemaakt tussen de voorzienbare schade aan diersoorten en gewassen en het belang van bescherming van de soort. De FBE draagt in de provincie Groningen

zorg voor de gecoördineerde en planmatige aanpak van het beheer van soorten en het voorkomen en bestrijden van schade veroorzaakt door soorten. Voor soorten die niet in hun voortbestaan worden bedreigd en jaarlijks meer dan 25.000 euro schade veroorzaken worden ruimere bestrijdingsmogelijkheden geboden. In de beleidsnotitie is tevens vermeld dat de afspraken van het Groninger Ganzenakkoord voor ons voorlopig leidend zijn.

Groninger ganzenakkoord 2014

Op 27 mei 2014 is het Groninger ganzenakkoord gesloten. Dit akkoord steelt op het landelijke G7-akkoord, dat in december 2013 is gesneuveld. Het beoogt ganzenpopulaties in de provincie Groningen duurzaam in stand te houden, waarbij de door ganzen veroorzaakte landbouwschade wordt teruggebracht tot een acceptabel niveau. Dit betekent dat er een evenwicht moet worden gevonden tussen de gunstige staat van instandhouding van de desbetreffende soorten en de mogelijkheden tot bestrijding van de door ganzen veroorzaakte landbouwschade middels (aan verjaging ondersteunend) afschot. Zo biedt het akkoord ruimere mogelijkheden tot schadebestrijding, zoals onder andere het doden van Grauwe ganzen in de gehele provincie in de maand oktober. Over de aanpak van de ganzenproblematiek heeft de provincie Groningen overeenstemming bereikt met de Stichting het Groninger Landschap, Staatsbosbeheer, Vereniging Natuurmonumenten, Land- en tuinbouworganisatie en BoerenNatuur (nu Agrarische collectieven). Er is hierdoor sprake van een breed draagvlak voor de uit te voeren maatregelen. Met de in het akkoord overeengekomen aanpak, die zoveel mogelijk uitgaat van maatwerk, wordt beoogd dat op termijn de noodzaak tot het doden van ganzen voor beheer en schadebestrijding sterk zal verminderen.

Overzomerende ganzen zijn ganzen die voor een belangrijk deel jaarrond in Nederland verblijven en zowel in de zomer als in de winter landbouwschade veroorzaken. De schadeproblematiek spitst zich toe op een relatief beperkt aantal gebieden. Uit de in 2006 openbaar gemaakte resultaten van een door SOVON uitgevoerd onderzoek "overzomerende ganzen in Nederland: grenzen aan de groei" is gebleken dat afschot bij kleine populaties effectief kan zijn. Omdat de zomerganzenpopulatie in de provincie Groningen ten tijde van het sluiten van het akkoord nog klein was, is afgesproken dat afschot van de zomerganzenpopulatie mogelijk was. Met de in het Groninger ganzenakkoord gekozen aanpak wordt getracht de feitelijke (uitgekeerde) schade door zomerganzen te verminderen en zeker niet te laten groeien.

Naast afschot is ook legselbeperking als beheeroptie in het ganzenakkoord genoemd. Daarbij was het streven om de zomerganzenpopulatie in zes jaar tijd dusdanig te beperken, dat het legselbeheer na 6 jaar niet langer nodig zou zijn.

De motivatie voor het beperkt houden van de zomerganzenpopulatie lag ook in het feit dat hierdoor op termijn minder dieren ter bestrijding van schade behoeven te worden gedood.

Evaluatie Groninger ganzenakkoord

In 2016 heeft een eerste evaluatiemoment plaatsgevonden van de uitvoering van het Groninger ganzenakkoord binnen het GanzenAfstemmingsKader (GAK). Het GAK bestaat naast de ondertekenaars van het akkoord uit deskundigen en uitvoerders. Tijdens dit evaluatiemoment is geconcludeerd dat de afgelopen jaren een goede basis is gelegd om de ganzenproblematiek in de provincie te verminderen. Tevens is afgesproken een aantal maatregelen uit te voeren om de doelstellingen van het akkoord te bereiken, zoals het optimaliseren van de foerageergebieden en het verder terugdringen van de schade.

In 2022 heeft er opnieuw een evaluatiemoment plaatsgevonden met als doel om te komen tot een actualisering van de afspraken met de betrokken partijen. Hoewel de nieuwe afspraken formeel nog vastgelegd moeten worden, komt uit de evaluatie naar voren dat veel van de problematiek zoals beschreven in het Ganzenakkoord uit 2014 nog actueel is. Het is in het lopende evaluatieproces duidelijk geworden dat er nog altijd behoefte bestaat om (de groei van) de populatie zomerganzen te beperken, gelet op de schade die zomerganzen veroorzaken. Daarbij bestaat ook de behoefte om het legselbeheer als beheervorm te blijven doorzetten.

Vogelrichtlijn-, Habitatrichtlijn-, Natura 2000-gebieden

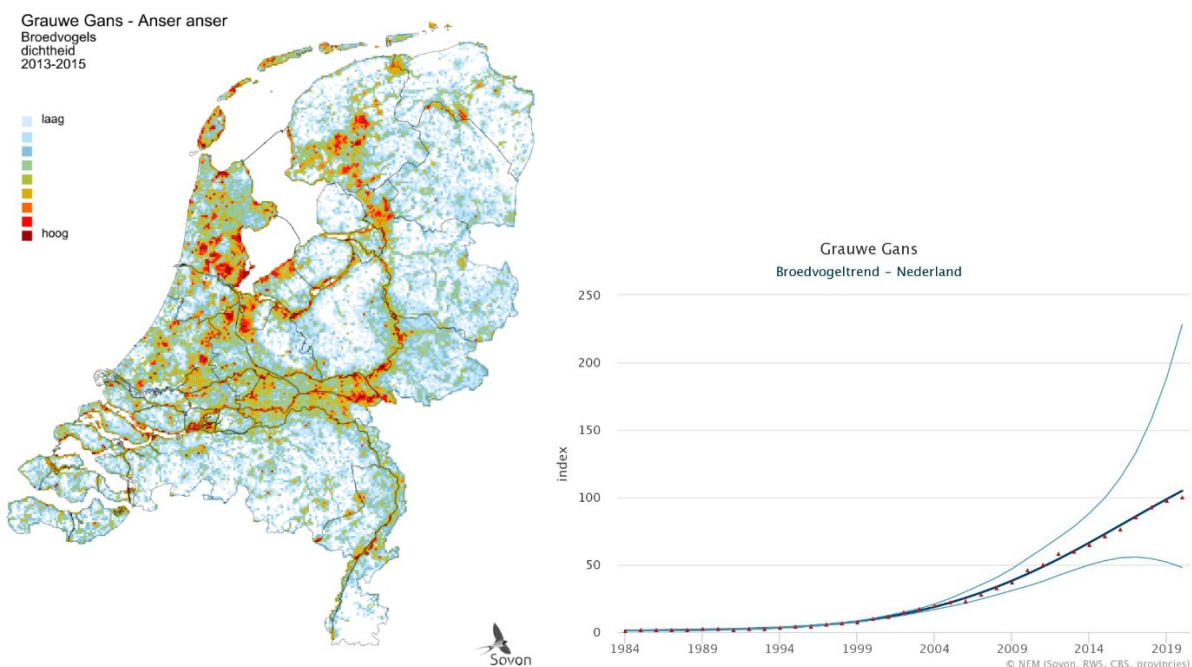
Bij de uitvoering van deze ontheffing is het mogelijk dat dit plaats vindt in gebieden die in het kader van de Europese Vogelrichtlijn aangewezen zijn als Natura 2000-gebied. Op grond van hoofdstuk 2 van de Wet Natuurbescherming worden voor deze gebieden instandhoudingsdoelstellingen en beheerplannen vastgesteld. Afhankelijk van de doelstellingen en de beheerplannen voor deze gebieden is mogelijk ook een vergunning op grond van artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming vereist. Dit is nu niet in deze ontheffing opgenomen.

Grauwe gans (*Anser anser*)

In Nederland komt een standvogelpopulatie van Grauwe gans voor die ook in de zomer aanwezig is, de overzomerende ganzen. Deze vogels broeden ook in Nederland. Daarnaast is er een populatie die alleen tijdens de trek in Nederland verblijft, de overwinterende ganzen. Voor het legselbeheer is enkel de overzomerende populatie relevant.

Overzomerende ganzen (nationaal)

In de eerste helft van de twintigste eeuw verdween de Grauwe gans nagenoeg als broedvogel door ontginning van moerassen en bejaging. Uitzetpogingen leidden rond 1970 tot broedpopulaties in Friesland en het Deltagebied, gevolgd door een spontane vestiging in Flevoland. Daarna begon een periode van stormachtige uitbreiding, waarbij alleen de droge en bosrijke streken van Nederland werden overgeslagen. De aantallen broedparen namen toe van hooguit 150 in 1977 naar bijna 9.000 in het jaar 2000 en een veelvoud nadien.

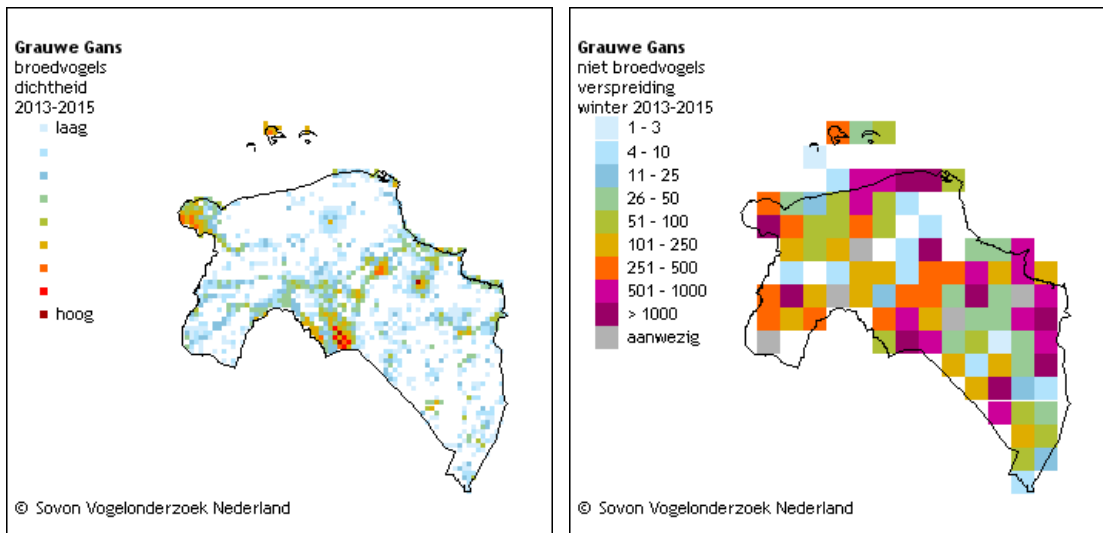

Figuur 1 (links): De verspreiding van de Grauwe gans in Nederland als broedvogel (Sovon, 2022). Figuur 2 (rechts): De nationale jaarlijkse populatie-index van broedende (overzomerende) Grauwe ganzen (Sovon, 2022).

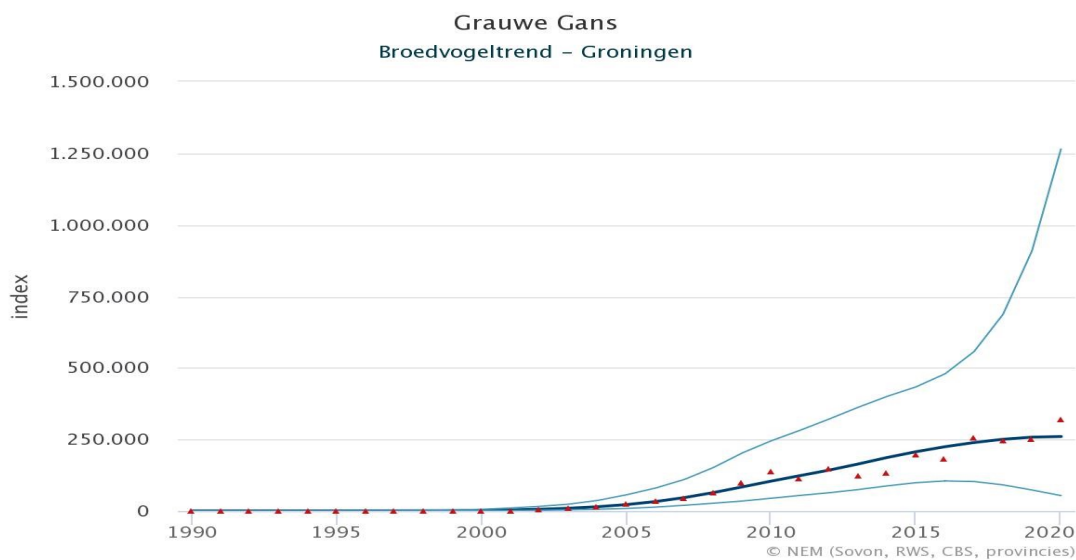
Aantal en verspreiding binnen de provincie Groningen

In de provincie Groningen komt Grauwe gans als broedvogel verspreid voor. Als niet broedvogel is deze meer verspreid over de provincie, zie figuur 3.

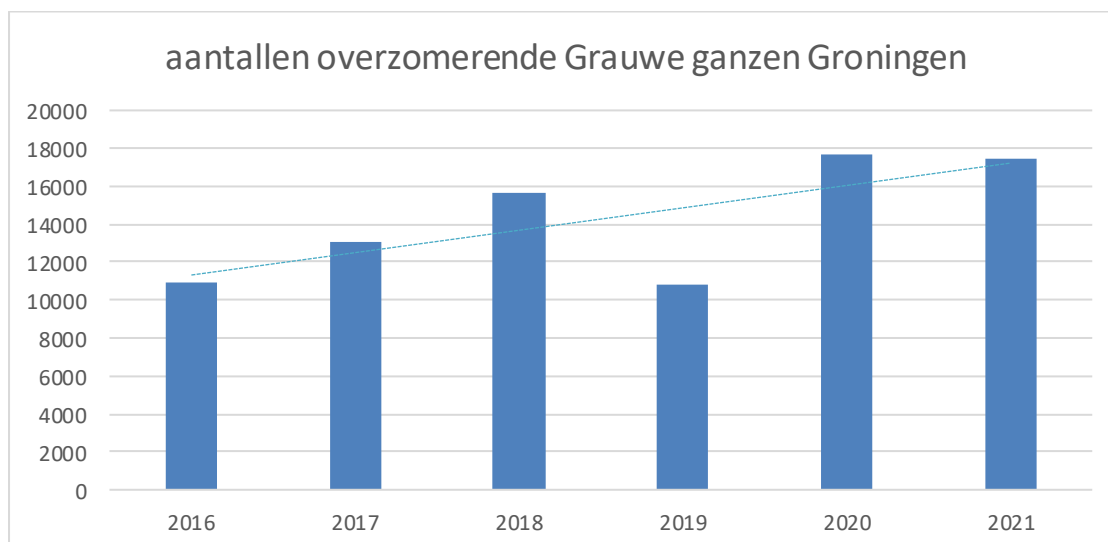
Jaarlijks op de derde zaterdag van juli vindt een provincie brede zomer(trend)telling van ganzen plaats, uitgevoerd door de leden van de wildbeheereenheden in de provincie Groningen. Deze trendtelling geschiedt overeenkomstig het "Protocol zomertelling ganzen" van de Landelijke technische werkgroep zomertelling ganzen. Figuur 5 geeft van deze trendtelling de uitkomsten van de laatste 5 jaar weer.

Figuur 3: Verspreiding van Grauwe gans in de provincie Groningen als broed- en niet broedvogel (Sovon, 2022).

Figuur 4: Aantalontwikkeling (trend) van de Grauwe gans als broedvogel in de provincie Groningen (Sovon, 2022).

Figuur 5: Aantal overzomerende Grauwe ganzen Groningen (Faunaregistratiesysteem, 2022).

De trend van overzomerende Grauwe ganzen is een duidelijk stijgende trend.

Staat van instandhouding

De staat van instandhouding van Grauwe gans als broedvogel in Nederland wordt beoordeeld als gunstig (bron: Sovon, 2022).

Beoordeling Staat van Instandhouding - Grauwe gans (broedvogel)				
Populatie	Verspreiding	Leefgebied	Toekomst	Eindoordeel
Gunstig	Gunstig	Gunstig	Gunstig	Gunstig

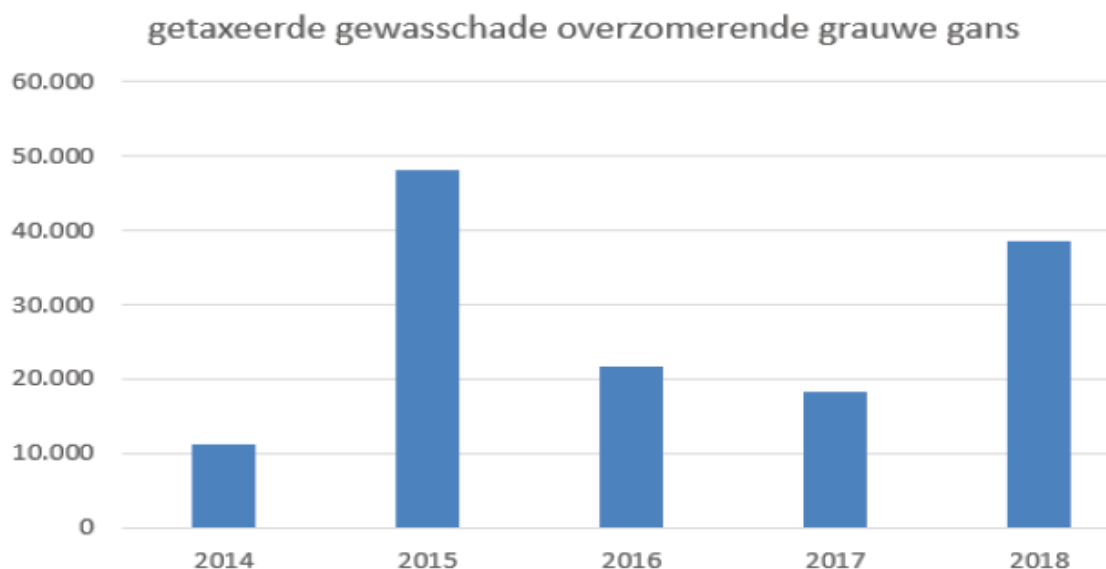
Er is geen aanleiding om aan te nemen dat de staat van instandhouding in de provincie Groningen afwijkt van de landelijke staat van instandhouding.

Schade

De getaxeerde gewasschade veroorzaakt door Grauwe ganzen in de provincie Groningen concentreert zich voornamelijk op blijvend grasland.

De periode waarin de schade aanvangt, concentreert zich in de eerste maanden van het jaar. Dit is de periode van de eerste snede. Deze heeft voor agrarisch ondernemers de meeste bedrijfseconomische waarde daar dit kwalitatief de beste en daarmee ook de duurste snede is. Echter, ook in de zomerperiode treedt significante schade op.

In figuur 7 is de getaxeerde gewasschade veroorzaakt door overzomerende Grauwe ganzen weergegeven. De getaxeerde schade door overzomerende grauwe ganzen is inmiddels opgelopen tot respectievelijk 61.944 euro in 2020 en 75.293 euro in 2021 (bron: BIJ12).

Figuur 7: Getaxeerde gewasschade overzomerende Grauwe ganzen in de provincie Groningen (BIJ12. bron: Faunabeheerplan 2019-2024).

Beleid

Provinciaal vormen de beleidsnotitie Fauna en Flora 2018 en het Groninger ganzenakkoord de belangrijkste kaders. Conform de beleidsnotitie bieden wij ruimere bestrijdingsmogelijkheden voor soorten die meer dan 25.000 euro schade per jaar veroorzaken. Dit is voor de overzomerende ganzen het geval. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de feitelijke schade nog hoger kan liggen, omdat er ook schade kan zijn waarvoor geen tegemoetkoming is aangevraagd en derhalve niet getaxeerd wordt. Daarnaast is de schade die Grauwe gans in totaal veroorzaakt aanzienlijk hoger, omdat de meeste schade door de trek ganzen wordt veroorzaakt.

Het ganzenakkoord 2014 heeft als doel ganzenpopulaties in de provincie Groningen duurzaam in stand te houden op een niveau waarbij een goed evenwicht wordt gevonden tussen de omvang van de van nature voorkomende populaties en de risico's die daarmee samenhangen. Concreet betekent dit:

- de schade veroorzaakt door ganzen in zes jaar terug te brengen naar een acceptabel niveau;
- het planmatig reduceren van de populatie zomerganzen tot een acceptabel niveau;
- het planmatig wegnemen van populaties exoten en gedomesticeerde ganzen;
- probleemsituaties t.a.v. zomer en/of trekganzen oplossen via gebiedsgericht maatwerk.

Uit de evaluatie van het Ganzenakkoord en de eerder genoemde schadecijfers komt naar voren dat bovenstaande punten onverminderd actueel zijn. Er is nog steeds sprake van significante schade door zomerganzen, die via gebiedsgericht maatwerk bestreden kan worden.

Beheer

In het hoofdstuk over Grauwe gans in het faunabeheerplan is uitgebreid ingegaan op het gevoerde beheer in de periode 2014-2018, de effectiviteit van het beheer en het voorgenomen beheer voor de periode 2019-2024.

Samengevat bestaat uit het beheer uit een combinatie van middelen en methoden voor weren en verjagen, persoonlijke verjaging en bejaging. Door de middelen en methoden te variëren blijft het beheer effectief en wordt gewenning voorkomen. Legselbeperking vindt enkel plaats ondersteunend aan middelen en methoden voor weren, verjagen en bejaging.

Zonder beheer kan de populatie overzomerende Grauwe ganzen sneller groeien, waardoor de schade verder toeneemt. Bij een zeer intensieve inzet van nestbehandeling, gecombineerd met andere methoden om schade te reduceren (zoals ondersteunend afschot in probleemgebieden, waarvoor de eerder verleende ontheffing mogelijkheid biedt), kan de schade beperkt en op termijn gereduceerd worden. Er zijn op het moment geen alternatieven voorhanden waarmee de schade aan gewassen in voldoende mate voorkomen en beperkt kan worden.

Overwegingen

Wij overwegen met betrekking tot de aangevraagde ontheffing het volgende:

- het Groninger ganzenakkoord beoogt, met in achtname van de Europeesrechtelijke verplichting voor duurzame instandhouding van de ganzenpopulatie, de mogelijkheden tot het effectief beschrijven van schade door Grauwe ganzen als zomerganzen te vergroten;
- de inzet van verschillende methoden, waaronder nestbehandeling, is nodig om schade aan gewassen te voorkomen en te beperken. Het beheer zal naar verwachting een bijdrage leveren aan het verminderen van de noodzaak tot populatiereductie op langere termijn ten behoeve van beheer en schadebestrijding. Daarbij zijn er geen aanwijzingen dat het gevoerde beheer een wezenlijke invloed heeft gehad op de staat van instandhouding van Grauwe gans in de provincie Groningen;
- met legselbeheer wordt reproductie voorkomen en het aantal te doden dieren beperkt, hetgeen vanuit ethisch oogpunt de voorkeur geniet boven de situatie waarbij uiteindelijk zowel de koppelvormende ganzen als hun jongen ter bestrijding van schade moeten worden gedood. Koppelvormende ganzen zijn ganzen die zich in tweetallen ophouden, nabij (potentieel) broedgebied. Ze maken geen onderdeel uit van een groep en houden afstand tot andere ganzen. Deze ganzen bevinden zich met name in natuurgebieden;
- er zijn op het moment geen alternatieven voorhanden om belangrijke schade aan gewassen te voorkomen.

Toelichting op het besluit

Uit het Sovon-onderzoek "overzomerende ganzen in Nederland: grenzen aan de groei" (2006) is gebleken dat in kleine geïsoleerde populaties het schudden van eieren in combinatie met het doden van ganzen effectief is. De ganzenpopulaties in de provincie Groningen zijn nog relatief klein. De ontheffing op grond van artikel 3.17 van de Wet natuurbescherming voor het schudden van de eieren van broedende ganzen ter bestrijding van belangrijke schade aan gewassen wordt verleend met het

doel het aantal met het geweer te doden dieren te verminderen en uitbreiding van de populatie te voorkomen.

Aan het aantal te schudden eieren van broedende ganzen dat krachtens deze ontheffing mag worden geschud, stellen wij geen beperkingen, aangezien de gunstige staat van instandhouding van de desbetreffende soort niet in het geding is. Daarnaast is het voor een effectief beheer juist noodzakelijk om de nestbehandeling zeer intensief uit te voeren. Jaarlijkse monitoring zal er zorg voor dragen dat de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt.

Om te voorkomen dat de ganzen aan een nieuwe leg beginnen en het schudden van de eieren daardoor geen effect zal hebben, dienen de behandelde eieren weer te worden teruggelegd op het nest, waarbij één ei onbehandeld dient te blijven (in praktijk blijven de eieren vaak in het nest liggen en worden deze met een kwast met plantaardige olie ingesmeerd). Dit is om te voorkomen dat het nest wordt verlaten en aan een nieuw legsel wordt begonnen en tevens om te voorkomen dat de broedende gans zich 'doodbroedt'.

Voor zover het beheer plaatsvindt in de ganzenfoerageergebieden in de periode dat deze van kracht zijn (1 november tot 1 april), dient bij de uitvoering rekening gehouden te worden met foeragerende ganzen. Foeragerende ganzen dienen zo weinig mogelijk verstoord te worden om te voorkomen dat deze buiten het foeragegebied schade veroorzaken.

Het is de FBE Groningen toegestaan om grondgebruikers te machtigen om gebruik van de ontheffing te maken. De FBE Groningen verstrekt hiertoe als houder van de ontheffing (digitaal) schriftelijke toestemming door middel van een machtiging waar een gewaarmerkt afschrift van de ontheffing bij is gevoegd. Het gebruik van de ontheffing via de machtiging dient te geschieden met inachtneming van de voorwaarden en beperkingen genoemd in de ontheffing en met inachtneming van de eventuele aanvullende voorwaarden en beperkingen in de machtiging.

Ten behoeve van de handhaving van de ontheffingsvoorschriften en het toezicht op het gebruik van de ontheffing zijn onder andere bovenstaande punten als voorschriften opgenomen, alsmede over melding en rapportage door de houder van de ontheffing en/of de houder van de machtiging tot gebruik van de ontheffing.

Conclusie

Gezien de jaarlijks optredende schade door overzomerende Grauwe ganzen, bestaat de noodzaak om maatregelen te nemen om de schade te voorkomen en te beperken. Daartoe is het nodig om verschillende methodes in te zetten, waaronder nestbehandeling. Er zijn geen andere bevredigende oplossingen voorhanden om de schade door overzomerende ganzen voldoende te beperken. Wij concluderen dat, gezien de huidige stand van de Grauwe gans, het schudden van de eieren van broedende Grauwe ganzen, ter bestrijding van gewassenschade, geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Verder staan de in het Groninger ganzenakkoord overeengekomen monitoring en jaarlijkse tellingen van ganzen borg dat een gunstige staat van instandhouding kan worden gehandhaafd, aangezien er kan worden ingegrepen door wijziging of intrekking van de ontheffing wanneer de cijfers daartoe aanleiding geven.

In deze situatie is gezien voorgaande overwegingen aan de voorwaarden voldaan die zijn genoemd in de Wet natuurbescherming. Op basis van de overwegingen is dan ook besloten op grond van artikel 3.17 van de Wnb een ontheffing te verlenen voor het schudden van eieren van Grauwe gans.

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum van dit besluit tot 1 juni 2024. Aan de ontheffing zijn voorschriften verbonden.